

Gör den branta trappan säker

En mycket brant trappa med smala trappsteg är lömsk, för det är lätt hänt att man trampar fel. Men om vartannat steg görs djupare får du plats för fötterna. Här visar vi hur det går till och hur lätt det är.

Källartrappan var brant. På tok för brant för att kunna godkännas i dag. Men förr accepterade man smala trappsteg i branta trappor, som dessutom saknade ledstång.

Men ner ska man, och helst också upp med hälsan i behåll. Och den lilla källaren gör nytta som förvaringslokal, så något måste göras.

En längre trappa är förstås lösningen, men den får inte plats, för då skulle den sluta i en vägg. En sådan lösning skulle dessutom kräva ett större öppningshål i golvet, och det skulle inte vara praktiskt.

Men det finns en lösning: vi gör vartannat steg djupare. Steget har – vad vi vet – inget riktigt namn, så vi döper det till kotlettsteg. Formen påminner om en kotlett med långt ben.

Den nya trappan snickras lätt

Vi snickrar en helt ny trappa på samma plats som den gamla. Skillnaden är att vi förser den nya med dessa kotlettsteg. Vartannat steg är djupare på ena sidan, vartannat djupare på den andra sidan. Och trots att trappan är lika brant, så är den mycket bekvämare – och säkrare –

att använda. Man ska bara komma ihåg att börja med rätt fot, men det lär man sig snabbt. Lösningen är perfekt i trånga utrymmen.

Till trappan behöver du vangstycken (det kallar man sidorna i en trappa) och varje vangstycke görs av två hyvlade brädor. Den innersta av dessa sågas i flera små bitar. Längden på varje bit motsvarar avståndet mellan planstegen och bitens vinkel ska vara sådan att planstegen hamnar vågfränt när vangstyckena är på plats. Planstegen har här sågats av en 40 mm stavlimmad bänkskiva.

WWW

Trappans mått. Vill du veta mera om hur man räknar ut lutningen på en trappa och gör den både säker och bekväm? Skriv då sökordet "trappa" på vår webbplats – här är adressen: www.gds.se

[före]

Den gamla trappan var brant och hade smala steg. Det kändes farligt varje gång man gick i trappan.

[efter]

Den nya trappan har kotlettsteg som är djupare på ena sidan. Det är lätt att gå i trappan för hela foten får plats.

Gör Det Själv

SVÄRIGHETSGRAD:

Den enkla monteringen gör att även nästan nybörjare kan tillverka trappan och sätta den på plats.

TIDSÅTGÅNG:

Räkna med 2-3 dagar om trappan också ska målas.

PRISBILD:

Cirka 2500 kr

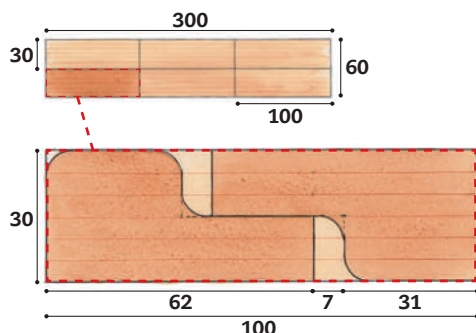
Vangstycken och plansteg sätts ihop utan att du behöver fräsa spår för stegen. De hålls i stället på plats av avståndsbitar, och dessa gör det lätt att sätta ihop trappan med kotlettstegen.

Stegen tillverkas

Vi kunde göra 12 plansteg av en bänkskiva på 60 x 300 cm. Och det räcker till en trappa med 13 sättsteg och en total längd på 273 cm.

Stegen sågas lätt ut med cirkelsåg och sticksåg och med minimalt spill.

1 Såga upp bänkskivan i sex lika stora bitar på vardera 30 x 100 cm. Det går lätt om du använder anhåll till cirkelsågen.

Leta reda på ett runt föremål med lagom storlek och använd som mall. Här använder vi slipprondellen,

2 På varje bit ritar du nu två steg och de vänds mot varandra – se mallen till vänster. Om du fäster bred maskeringstejp på träet syns strecken bättre.

Trappan sätts ihop

Vid tillverkning av en trappa brukar man fräsa urtag i vangstyckena för planstegen. Men det går att göra det lite lättare. Vi använder avståndsbitar som fästs mellan stegen.

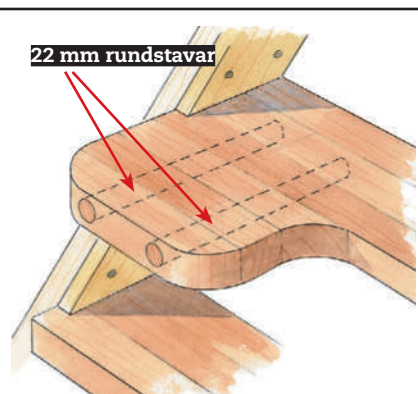
Här är varje bit 17 cm och har kapats i ändarna på ett sådant sätt att planstegen sitter vågrätt när trappan är på plats. Du behöver bitar till båda vangstyckena och de fästs med lim och skruvar.

1 Geringssåga avståndsbitarna. Vinkeln i ändarna ska motsvara trappans lutning. Finn vinkeln genom att fästa vangerna med tvingar. Överför sedan vinkeln med smygvinkel. Det går åt två uppsättningar, en till varje vangstycke.

2 Stryk lim på vangstyckena och fäst den första avståndsbiten. Håll ett plansteg på plats och skjut ner nästa avståndsbit på andra sidan plansteget. Varje plansteg fästs med 60 mm skruvar genom vangstyckena.

Effektiv förstärkning

Skivan som du ska såga ut stegen ur bör vara minst 40 mm. Lägg en bit som motsvarar ett steg i storlek på två regler (en på varje sida) och ställ dig sedan på skivan. Vänd skivan och kolla igen. Den svajade väl inte? Är du osäker på hur stark skivan är kan du förstärka den med rundstavar. Borra 22 mm hål för rundstavarna, håll lim i hålen och knacka i rundstavarna.

3 Borra fyra hål i avståndsbiten, stryk lim på den och fixera med två tvingar medan den pressas mot plansteget. Skruva fast den med fyra 4 x 40 mm skruvar.

4 Slipa hela trappan och grunda vangstyckena. Spackla över alla skruvhål och fogar och slipa igen. Avsluta med att måla två gånger. När färgen har torkat kan stegen behandlas med olja.

3 Lagg skivan på ett par klossar eller regler så att sågbladet från sticksågen inte stöter emot ditt arbetsbord.

4 Gör en kantslipmaskin av en bormaskin, ett borrstativ, en sliprondell och en bit spånskiva. Slipa sedan kanterna på planstegen. Detta kan även göras för hand.

5 Runda av alla framkanter på stegen. Det är lättast med handöverfräs men går med rasp.

Du får inte runda av kanten på den del som ska sitta i vangstycket.

VIKTIGT

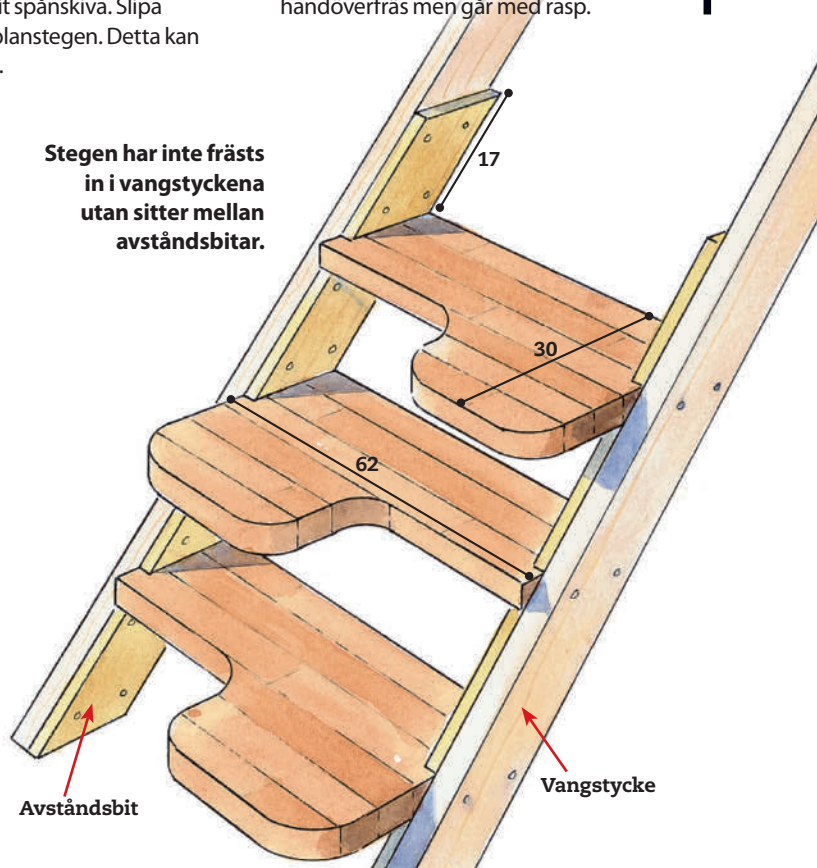
Skapa en säker trappa. Denna trappa finns bakom en dörr, som föräldrarna kan låsa. Är det öppet till trappan (eller om den används ofta) bör den försees med räcke på den öppna sidan och en ledstång på väggen.

Här har trappan satts fast i bjälklaget.

Långa skruvar (och pluggar) håller fast trappan i väggen.

Trappan har inte skruvats fast i golvet eftersom detta är flytande och inte får fixeras.

Stegen har inte frästs in i vangstyckena utan sitter mellan avståndsbitar.

DETTA HAR VI ANVÄNT

Material

40 mm stavlimmad skiva (här "ädelträ"):

- 1 bänkskiva, 60 x 300 cm

28 x 95 mm hyvlad furu:

- 2 vangstycken à 265 cm

15 x 95 mm hyvlad furu:

- 2 brädor à 230 cm till avståndsbitar

Dessutom:

- Trälím
- 4 x 40 mm skruvar
- 5 x 60 mm skruvar
- 8 x 120 mm skruvar m. pluggar
- Färg och snickarspackel

Specialverktyg

- Cirkelsåg med sågskena
- Kap- och geringssåg
- Ev. sliprondell
- Ev. handöverfräs
- Ev. borrarstativ